

[Valdemar Thomsen.]

mest muligt. At denne Krise for en stor Del skyldes det, som efterhaanden er blevet Demokratiets store Fejl, Nepotisme, Forflygtigelse af det personlige Ansvar, Sammenblanding af privat Forretning og offentlige Hverv, af Lovgivning og Administration, det er sikkert ikke ret mange i Virkeligheden i Tvivl om; jeg tror for øvrigt heller ikke, den højtærede Statsminister er i Tvivl om det; men fra i sit stille Sind at erkende det og til at tage Konsekvensen af en saadan Anskuelse er der jo desværre et langt Spring.

En Smule Opmuntring og lidt Haab for Fremtiden henter jeg i, at ingen her under Forhandlingerne over for Offentligheden virkelig vil bestride min Paastand vedrørende, hvad der er nødvendigt for at komme ind paa rene Linier i offentlig Administration og i Lovgivningsarbejde. I Betænkningen har vi tilladt os at bemærke — det er formentlig det, det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch forstaaer ved Grovhed —, at naar Rigsdagens øvrige Partier viser Overlegenhed og Ligegyldighed paa dette Omraade, maa vi fralægge os Ansvaret for de skæbnesvangre Følger, der kan blive Resultatet. Dette er sagt i fuldt Alvor og efter nøje Overvejselse, og derfor tillader jeg mig at understrege det endnu en Gang.

Det glædede mig, at de ærede Medlemmer Hr. J. Oskar Andersen og Hr. Carlsen-Skiødt rettede en indtrængende Henstilling til Flertalspartierne om at finde en anden Formulering af § 70, og det var naturligvis med Tilfredshed, jeg hørte, at de ærede Medlemmer fremhævede, at vort Ændringsforslag var et Forslag, der vilde virke tilfredsstillende for kirkeligt interesserede Mennesker. Det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen var inde paa en Omtale af Artikler, som det ærede Medlem Hr. Vanggaard har skrevet i „Kristeligt Dagblad“. Efter at jeg har læst disse Artikler, er jeg klar over, at ogsaa det ærede Medlem Hr. Vanggaard finder, at vort Ændringsforslag til § 70 siger det helt rigtige. Flertallets Ændringsforslag, hvorefter en politisk Kirkeminister kan foretage Ændringer i Kirkens indre Forhold, efter at Forhandling er ført med Biskopperne, synes jeg er meget utilfredsstillende. Hvordan vil det nemlig virke, hvis f. Eks. Socialdemokratiet fik i Sinde at forandre noget i Kirkens indre Forhold? Sandsynligvis saadan, at Kirkeministeren vilde udarbejde Forslag; han vilde sandsynligvis derefter sammenkalde Biskopperne og spørge: Kan de Herrer tiltræde, eller har De Indvendinger at gøre?

I saa Fald vil Ministeren sandsynligvis se lidt nærmere paa det, men Resultatet forudsætter jeg bliver negativt, og Ministeren vil saa maaske beklage, at det faldt saaledes ud, men han vil meddele de paagældende, altsaa Biskopperne, at det naturligvis bliver den ansvarlige Minister, der til syvende og sidst maa tage den endelige Beslutning. Derfor er Bestemmelsen om Forhandling i Virkeligheden intet værd; det kan maaske endda tænkes, at den i visse Tilfælde vil virke skadeligt, og derfor: Vil man gennem Grundloven sikre, at der ikke gribes ind i Kirkens indre Forhold, er den eneste virkelige Garanti den, at Forandringer kun kan finde Sted med Tilslutning fra Biskopperne og Menighedsraadene. Derfor vil jeg endnu en Gang anbefale vort Ændringsforslag til § 70.

Angaaende Anklagemyndighedens forfatningsmæssige Stilling var det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch igen, som en Advarsel, inde paa en Omtale af det, han kalder den fjerde Statsmagt. Det ærede Medlem tager efter min Mening alt for let, alt for overlegent paa dette Spørgsmaal; hvis han nemlig vil læse videre, som jeg tilraadede ham i Gaar, vil han paa Side 65 i Betænkningen — ikke i Kommissionsbetænkningen, men i Udvalgsbetænkningen — se, at de paagældende Anklagere i England er Kabinetets juridiske Raadgivere og i Regelen — jeg understreger dette — i Regelen uden politisk Ansvar.

Og saa spørger jeg igen det ærede Medlem: Adskiller dette sig ikke væsentligt fra vor Justitsministers Myndighed og Ansvar? Og videre: Vil det ærede Medlem bestride, at Rigsdadvokaten i Norge ikke er uafhængig af Justitsdepartementet, uden at man i den Forbindelse kan tale om en fjerde Statsmagt? Det vil det ærede Medlem næppe, og derfor synes jeg, at vi for Fremtiden bør være forskaanet for al denne Forskrækkelse, al denne Tale, om en fjerde Statsmagt.

Vedrørende vor Stilling til de enkelte Ændringsforslag i øvrigt maa jeg sige, at selv om vi i adskillige Henseender finder Venstres Forslag tilfredsstillende, saa er bl. a. Bestemmelsen om Højesteret som „Overhus“ — for nu at sige det populært — efter vor Mening saa urimelig, at vi alene paa Grund af denne Bestemmelse maa modsætte os Venstres Forslag. I Forvejen har vi Sammenrod af privat Forretning og offentlige Hverv, af Lovgivning og Administration; skulde vi nu tilmed have rodet Lovgivning og Domsmagt sammen — ja, saa maa man sige, at det næsten er fuldkomment